

ČRNI VRH

Po sledih Cankarjevega bataljona

»Nocoj bo pa bolj trda,« je zavzdihnil eden izmed udeležencev letošnjega spominskega pohoda v Dražgoše, ki so se v skupinah ali posamič prebijali skozi snežne zamete proti kmetiji pri Koširju pod visoko Pasjo ravno, kjer je bil štart pohoda. »Ta sneg nam jo je resnično zagodel.«

Tudi nekaj drugih mož, ki je otovorjeno s težkimi nahrbtniki in s smučarskimi palicami v rokah gazilo proti domačiji Jožeta Setnikarja (Koširja), se je zaskrbljeno oziralo proti Pasji ravni. Kajpak, tam gori bodo zastavili svoj dolgi pohod proti Dražgošam, ki bi najbrž še v lepem vremenu nagnal strah v kosti marsikateremu hribolazcu.

Toda prijazna in topla kmečko-turistična izba Jožeta Setnikarja, kjer je bilo zbirališče, je bila kot nalašč, da je človek za hip pozabil na divjo snežno ujmo in napore, ki so bili pred njimi in si vili potrebne korajže. Može so odložili svoje nahrbtnike, omizja so zažvela, in po prostoru je kmalu zadišalo po kuhanih domačih klobasah in pristni kapljici. Gospodar Jože je imel skupaj z ženskami, ki so se sukale v kuhinji, obilo dela, da je ustregel vsem. A se mu je vendar ves čas kar smejalo.

Jože Setnikar: »Lepo bi bilo, ko bi to tradicijo nadaljevali tudi mlajši rodovi.«

Del udeležencev pohoda v Koširjevi domačiji.

»Prav vesel sem, ko vidim vse te ljudi v hiši,« je dejal. »To je pravi hišni praznik. Zdaj že osmi odhajajo od tod na pohod. Lani se jih je zbralo še posebej veliko in sicer nič manj kot 201. Nasploh jih je bilo do zdaj vsako leto več, pri čemer so prihajali iz vseh mogočih krajev. Vsi prostori so bili zasedeni. No, nocoj pa jih bo najbrž nekaj manj, ker je pač tudi vreme slabše.«

Glavnine pohodnikov so se v Jožetovi hiši nadejali nekoliko kasneje. Odhod na pohod je bil namreč načrtovan že ob 11. uri zvečer, zato si je marsikdo doma že lepo privoščil nekaj uric počitka, ali pa si je pri Pratkarju v Polhovem Gradcu primerno »privezal dušo« preden je krenil v visoki črnovrški sneg. Sabino Jovan iz Murgel, ki je odhajala prvič na pohod, pa je celo tako skrbelo, da ne bi sama čakala pri Koširju, da je s seboj prinesla knjigo... A vendar ni niti za hip pomislila,

da ne bi bila kos pohodnim zaprekam, ki so jo čakale.

»Počutim se čisto partizansko,« je dejala. »Prav zato bi rada preizkusila, kaj zmorem. Pravijo, da je ta pohod kar zahteven. Zdaj bomo videla, koliko je na tem. Posebej se zanj nisem pripravljala, vendar pa veliko hodim; tečem, končala pa sem tudi fakulteto za telesno kulturo.«

Manj začetniško nestrpen, zato pa do podrobnosti seznanjen s celotnim predvidenim potekom pohoda, ki je bil pred njimi, pa je bil Aleksander Čičerov, član PD Onger iz Trzina:

»Predvidoma naj bi hodili vse do jutra do 11. ure, ko naj bi prišli pred spomenik v Dražgoše, kjer bo osrednja proslava,« je dejal. »Vremenske razmere so tokrat občutno slabše, kot so bile lani, zato pričakujem, da bo tudi pohod težji. To pot si bomo morali pač privoščiti manj počitka. Že sama noč je ovira zase, na poti pa bodo tudi vzponi in spusti, ki bodo zahtevali resnično dobrega planinca. Na srečo je na naši progi, ki jo sicer že nekaj let uspešno pripravlja PD Škofja Loka, poskrbljeno za krajše počitke in okrepčila, na vsaki kmetiji, mimo katere bomo šli, pa bo tudi gorela luč, kar bo hkrati pozdrav in koristna markacija. Seveda pa bodo ob koncu prihoda udeleženci prejeli tudi ustrezna priznanja.«

Edinstveno vzdušje pred odhodom je bilo ob vsem tem povsem razumljivo. Pohod, ki je čakal goste Jožetove turistične domačije, je bil hkrati mik in napor, preizkušnja volje, vzdržljivosti in zvestobe zgodovinskemu izročilu. Prav je, da se to sporočilo ohranja. Da ne bo potonilo v pozabo. Ali kot je dejal gostoljubni gospodar Jože Setnikar: »Lepo bi bilo, ko bi ta lepa tradicija prešla tudi na mlajše rodove.«

BRANKO VRHOVEC

Občinska ekipa ZRVS – ZSMS prva v Dražgošah

Letos je preteklo trinajsto leto, odkar sodelujejo na pohodu po poteh heroja Kebeta v Dražgošah tudi ekipa ZRVS-ZSMS. Naša občinska konferenca ZRVS je sodelovala vsa ta leta s svojimi ekipami na pohodu, ki je organiziran v obliki tekmovanja.

Do pred nekaj let, ko so spremenili pravila tekmovanja, smo bili večkrat prisotni tudi s po dvema ekipama. V Dražgošah pri domačini, posebno pa še pri organizatorjih pohodov (Republiške konference ZRVS in občinske konference ZRVS Radovljica) smo že poznani kot redni in uspešni udeleženci pohoda.

Do sedaj so naše ekipe prejele pokale: leta 1975 za osvojenost II. mesta, leta 1977 za osvojenost II. mesta, leta 1980 za osvojenost III. mesta, leta 1983 za osvojenost I. mesta in seveda letos tudi za osvojenost prvo mesto.

Ekipa je prejela pokal za prvo mesto in prehodni pokal, katerega je do sedaj dve leti zapored osvojila ekipa iz Murske Sobote in nam letos resnično športno in tovariško čestitala k doseženemu uspehu.

V nedeljo 11. januarja smo se odpeljali proti Kropi. Cesta je bila zasnežena in vožnja skrajno otežkočena. No, kljub temu nas je Janko Kovše pravočasno pripeljal v Kropo.

Po slovesni otvoritvi so ekipe najprej reševale teste in taktične naloge ter streljale z malokalibrsko puško. Naši člani ekipe so brez odbitnih točk rešili teste in taktično nalogo ter zelo dobro streljali ter si že pred pohodom priborili velike možnosti za dobro uvrstitev. Tudi pohod je naša ekipa kljub izredno težkim pogojem na 12 kilometrov dolgi trasi do Dražgoš, kjer je bil cilj, opravila odlično in v rekordnem času ter tako osvojila prvo mesto. V sestavi naše ekipe so tekmovali: Matjaž Čurk, Janez Lovše, Aleš Fevžer za RVS in Robi Dolenc, Marko Dolenc ter Srečo Završki za mladince. Poprečna starost mladincev je 14 let in pol ter RVS 23 let in pol ter je najmlajša od nastopajočih ekih Slovenije.

Strokovno pomoč RVS v pripravah iz taktike sta nudila Albin Lenaršič komandant občinskega štaba TO in Slavko Slak sekretar OK ZSMS mladincem s področja teorije, zato sta tudi omenjena tovariša pripomogla k uspehu, seveda poleg izredne zavzetosti vsakega posameznega člana ekipe in tovarštva, ki je značilno za resnično dobre športnike. Čestitamo!

MARJAN KNAVS

Vodovod v Lanišću

Vaščani Lanišč so 10. decembra 1986 končno dočakali dan, ko je zbral gradbeni stroj in začel z izkopom materiala za izgradnjo vodovoda v Lanišču, s tem pa se začel reševati dolgoletni problem oskrbe naselja s pitno in požarno vodo.

Glede na to, da v današnjem času komunalnega urejanja izven mesta Ljubljane ne zmoremo izvajati brez pomoči krajanov, je potrebno napisati nekaj stvari o pripravah, pridobivanju dokumentacije, finančni konstrukciji, kot tudi o vaščanih, ki vse to delo vodijo.

Povedati je treba, da kljub bližini Ljubljane vodna oskrba krajev in vasi, ki mejijo z drugimi občinami, sploh ni zadovoljivo rešena. Še posebej pa je to izrazito v naši preveliki občini Vič-Rudnik, kjer najbrž delegati nad nenehnim tarnanjem ljudi le še zmičujejo z rameni, ali pa ne verjamejo več, da je komunalna opremljenost porazna.

Vaščani Lanišč so zato že v aprilu 1983 ustanovili odbor za izgradnjo vodovoda, kateri je moral začeti z delom in pripravami samo z veliko voljo in željo, da bi tudi v to vas enkrat pritekla neoporečna pitna voda.

Ker leži vas Lanišče izven območja vodooskrbe Mestnega vodovoda, ni bila pripravljena za ta vodovod še nobena programska rešitev, še manj pa projektna dokumentacija.

Prišlo se je tekanje od Mestnega vodovoda, Ljubljanskega urbanističnega zavoda, do občine in krajevne skupnosti. Glavni problem je bil denar, zato so vaščani starega naselja Lanišče najprej skušali to težavo rešiti tako, da bi pridobili za skupno izgradnjo še krajane novega naselja Lanišče v KS Škofljica. Tu pa je bila pripravljenost le teh premajhna, saj so večinoma že vsi plačali komunalni prispevek, iz katerega so pričakovali bolj zadovoljivo rešitev vodne oskrbe svojih domov, saj sedanji provizorični in »črni« priključki ne zadovoljujejo potreb, da o požarni varnosti sploh ne govorimo, ker hidrantov ni. Vendar se prebivalci novega naselja k izgradnji tega vodovoda niso priključili.

Tako so vaščani starih Lanišč ostali pri denarju in pri izgradnji sami, a se tega niso ustrašili, pa čeprav je potrebno za izvedbo celotnega projekta izgradnje vodovoda od primarnega voda na Škofljici (na začetku Kočevske ceste) do konca Lanišča zagotoviti 115 milijonov dinarjev. Od tega pa vaščani prispevajo v delu in denarju 23 milijonov dinarjev. Do pričetka gradbenih del so skoraj vsi že plačali 100 tisoč dinarjev, kar ni majhen znesek, a se vsi tudi zavedajo, da priključitve ne bo, če prispevek ne bo pravočasno plačan. Poleg tega je vsak hišni gospodar dolžan opraviti večje število delovnih ur na gradbišču. Ostala sredstva pa so zagotovljena iz namenskih sredstev komunalne skupnosti ljubljanskih občin (40 %) in kredita Ljubljanske banke stanovanjske komunalne banke v Ljubljani (40 %). Za to je prevzel obveznosti investitor – Mestni vodovod iz Ljubljane.

Vaščani se dobro zavedajo, da se morajo dosedanjemu hitremu poteku del zahvaliti prizadevanju in dobremu sodelovanju z delavci Mestnega vodovoda ing. Del Fabrovi in ing. Kranjcu v času priprav in projektiranja, še posebno pa Tomažu Remicu in Miru Vengustu, ki sta pripomogla, da dosedanje opravljeno delo že tudi daje prve vidne rezultate. Tako je del vodovodne napeljave po projektu od Šmarske ceste do konca Lanišča v dolžini 680 m z devetimi hidranti in dvema odcepoma proti Lanišču in Taški že v zemlji in zasut. Glede na to, da gre za trdne plastične cevi premera 160 mm, je bilo potrebno

zagotoviti vso strokovnost pri polaganju, saj konfiguracija terena in lega vasi nista dopuščali nobenega improviziranja. Kljub vsemu pa je bilo vse delo opravljeno v dobrem tednu dni, za kar gre priznanje tudi delavcem SOB – Črnuče, ki so hitro opravili montažna dela in tlačni preizkus.

Pri sami gradnji se je še posebej izkazal gradbeni odbor, saj sta morala ing. Peter Kobal in Stane Grum poskrbeti ne samo za vse dosedanje »papirne« priprave, ampak tudi za koordinacijo del z vsemi izvajalci, za razporejanje gradbenih strojev in pa številno pridno vaško delovno silo, kjer sta jima uspešno pomagala še Vid Benko in Franc Repar. Vaščani so s svojim delom in prizadevanstvom dokazali, da so enotni in sposobni uresničevanja zahtevnih in dragih nalog.

Ob koncu lahko zapišemo še to, da se je v starem Lanišču začelo premikati, saj je primarni vodovod sedaj položen, prav tako tudi kablo za telefon in tako bomo vsi skupaj laže čakali pomladi, ko se bodo nadaljevala strokovnejša dela. Seveda pa s tem ne mislimo, da bo potem vse končano, saj ostanejo v planu naslednjih let še tri akcije: kanalizacija, javna razsvetljava in asfaltiranje vaške ceste. Glede na to, da za to ne bo mogoče zagotoviti sredstev naenkrat, bo potrebno graditi po posameznih fazah.

MARJAN ZELNIK

Osnutek zazidalnega načrta za Smrjene razgrnjen

Biro 71 Domžale je izdelal zazidalni načrt za del območja VS 12/5 Kopačke oziroma bolj znan pod načrtom za Smrjene – za zaselek v KS Pijava Gorica. Za omenjeno naselje predstavlja načrt pravzaprav dokončno urbanistično in arhitektonsko ureditev s tem, da se v kar največji meri skuša ohranjati tipičnost in značilnost obstoječega. Poleg že obstoječih 110 hiš pa zazidalni načrt, ki bo v kratkem razgrnjen tako v avli občinske stavbe kot tudi v KS Pijava Gorica, predvideva še izgradnjo 60 individualnih hiš in to v tem srednjeročnem obdobju.

Sklep o preživnini

Na zadnji lanski seji je občinski izvršni svet sprejel sklep o določitvi najnižje mesečne preživnine za kmete, ki znaša za leto 1987 35.759 din.

Gasilke v Tobačni tovarni

Konec lanskega leta so se srečale članice – gasilke OGZ Vič-Rudnik. Srečanja se je udeležilo 52 članic iz 5 sektorjev, manjkale so samo članice iz sektorja Velike Lašče.

Srečanje je organizirala Komisija za žene pri OGZ Vič na podlagi strokovnega izpopolnjevanja, saj so si udeležence ogledale del proizvodnega programa v Tobačni tovarni in ob tem ugotovljale preventivno dejavnost v proizvodnji.

Razdeljene v dve skupini sta nam tovariš Dušan in poveljnik IGD Tobačna tovarna na kratko orisala zgodovino TTL kakor tudi proizvodni program, saj sama tovarna obstaja že preko 110 let. Zgodovini TTL so članice z zanimanjem prislušale.

Po končanem ogledu proizvodnje in njenih prostorov smo se zbrale v jedilnici, kjer je predsednica komisije za žene Mira Poje pozdravila vse navzoče kot tudi goste – predstavnika MGZ Francija Vrbinca, predstavnika OGZ – Vič Cirila Ropreta, Ludvika Zalarja, Franceta Čiuho in poveljnika sektorjev. Skupaj smo analizirali delo članic in ugotovili, da se le

to premika na bolje, tako v preventivi, operativi in tekmovanih, kjer je bila udeležba glede na prejšnja leta zelo dobra. Tudi OGZ Vič je prisluhnila potrebam članic saj je nabavila 100 komadov delovnih obelk za članice. Ena desetina članic je sodelovala na medobčinski vaji v tovarni Rašica v Gmeljnah.

V razpravo so se vključili tudi gostje in nakazali nekaj smernic za delo članic v letu 1987.

Ob koncu strokovnega dela tega srečanja je sledila zakuska ob kateri so si članice v prosti besedi izmenjale mnenja in izkušnje iz svojega dela po družini in izrazile željo, da bi se taka srečanja razvijala v stalno obliko dela članic, seveda pa vedno v drugi organizaciji. Da je bilo srečanje članic zares lepo, sproščeno in domače, pa so poskrbeli Janez Kušar – poveljnik IGD, Milada Pečič. Še posebna zahvala velja vsem tovarišicam v kuhinji in ne nazadnje vodstvu Tobačne tovarne, ki nam je dovolilo ogled in uporabo prostorov.

Ob koncu srečanja se je OGZ Vič, vodstvu tovarne in članicam za udeležbo zahvalila Ivanka Eržen – referentka za žene v sektorju Vič.

MIRA POJE

Predstavljamo vam naš kraj: Briše

Prednostna

naloga: asfalt

Mrzli zimski meseci so pravšnji čas tudi za klanje goveđi

Vpete med slikoviti Lovrenc, Grmado in Koreno, Briše pri Polhovem Gradcu brez dvoma sodijo med najlepše vasi Polhograjskih dolomitov. Nič čudnega torej, če so pred časom dobile status najbolj tipične slovenske vasi, pri čemer pa je bila seveda mišljena tudi strnjena hiš napram samemu vaškemu jedru.

Toda Brišani kakor da se ne zavedajo lepote svojega kraja. Zakopani v svoje delo in vsakodnevnih skrbi, živijo kot pač toliko drugih naših vaščanov, in vsi estetski prilastki so jim prejkone postranska, če že ne docela zanemarljiva stvar.

»Status naše vasi nas prej moti kakor pa razveseljuje,« je poln dvomov Franc Laznik, član komunalne komisije KS Polhov Gradec. »To nam namreč povzroča hude pregledave pri gradnjah, saj ljudje praktično ne morejo več zidati na novo. Lahko si predstavljate, da se marsikdo ne more kar tako sprizginiti s tem.«

Sizifovska pot do asfalta

Še znatno več hude krvi pa povzročata med Brišani cesta proti Polhovemu Gradcu. Ta je namreč še vedno brez asfalta, kar v snemnem poletnem času prinaša oblake prahu, ki neusmiljeno vdirajo v bližnje hiše in gospodarska poslopja (vse vaško jedro je namreč zgoščeno okoli ceste). Človek si tedaj skorajda ne upa več odpreti vrat svojega stanovanja.

»Tu bi bil že skrajni čas, da se najde neka rešitev,« pravi Franc Laznik. »Že nič manj kot dvanajst let